

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V BRNĚ

Váš dopis č./spis. zn.

MUBR 101078/2024

Ze dne/ doručeno dne:

MUBR-S 100601/2024 ŽP/Ko

Naše čj.:

19. 7. 2024/19. 7. 2024

Vyřizuje:

NPU-371/67327/2024

Spisový znak:

PhDr. Radim Šťastný

820.2

Městský úřad Břeclav

Odbor stavební a životního prostředí

Odd. vodního hospodářství, ovzduší

a památkové péče

Náměstí T. G. Masaryka 42/3

690 81 Břeclav

Brno 22. 7. 2024

Krajinná památková zóna Lednicko-valtického areálu na jižní Moravě, rejstř. č. ÚSKP 2206, světové dědictví UNESCO rejstř. č. ÚSKP 6;

Kraj Jihomoravský, okr. Břeclav, Lednice, ul. Valtická, parc. č. 736/11, 736/12, 1752/1, 1752/2, k.ú. Lednice na Moravě – výstavba technologického pavilonu zahradnické fakulty Lednice, areál Mendelovy univerzity

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 4 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Okres Břeclav, k. ú. Lednice na Moravě, Valtická, parc.č. 736/11, 736/12, 1752/1, 1752/2 - výstavba technologického pavilonu zahradnické fakulty Lednice, areál Mendelovy univerzity.

Přílohy žádosti:

- kopie žádosti o vydání závazného stanoviska,
- PD „TECHNOLOGICKÝ PAVILON ZAHRADNICKÉ FAKULTY V LEDNICI LEDNICE, VALTICKÁ 337, ČESKÁ REPUBLIKA“, zprac. AiD team a.s., dat. 04/2024.

Popis zamýšlených prací:

Cit. z předložené PD: Pro realizaci návrhu nového objektu technologického pavilonu byla vybrána plocha v jihozápadní části areálu Zahradnické fakulty, která je součástí technického a provozního dvora, tvoří pomyslný předěl mezi souborem studijních, správních objektů fakulty, semknutých kolem akademické zahrady a volnými pěstebními plochami se skleníky situovanými západně od ulice Valtická. Novému pavilonu uvolní místo stávající nesourodý přízemní objekt se sedlovou střechou, sloužící jako dílna, garáž zahradní techniky a sklad, a to včetně přístřešků a přístěnku za objektem. Ze severovýchodní strany bude pozemek vymezen stávajícím objektem dřevěné stodoly sloužící k uskladnění zahradního nářadí. Ze severozápadní strany linií osmi zděných garáží pro parkování zahradní techniky, které zároveň tvoří hranici dotčeného pozemku. Jihovýchodní a jihozápadním směrem se plocha otvírá do technického nádvoří a pěstebních ploch se skleníky. Stávající objekty a jejich obslužnost, je tak do jisté míry limitující pro umístění návrhu nového technologického pavilonu. Návrh plně respektuje odstupové vzdálenosti od okolních objektů, technické infrastruktury a dopravní obslužnost navazujících ploch.

Hlavní stěžejní myšlenkou při návrhu pavilonu bylo vytvořit objekt na rozhraní průmyslového provozu, výuky a laboratorního provozu, který by současně plnil funkci vzorovou ukázkovou a prezentační. Principem je kompaktní návrh řešení dvou z pohledu výroby a zpracování oddělených provozních a technologických bloků, ale současně společným provozním a prezentačním zázemím. Nedílnou součástí návrhu jsou i rozsáhlé venkovní zastřešené plochy sloužící jako manipulační a k hrubé přípravě a zpracování surovin.

Hlavní hmotu pavilonu tvoří dva na sebe vzájemně kolmo umístěné nízké hranoly oddělené prosklenou provozní chodbou, spojené deskou ploché střechy do jednoho kompaktního celku. Vzniká tak půdorys pavilonu ve tvaru písmene L doplněný o lichoběžníkové zastřešení technického dvora. Celý objekt je jednopodlažní s rozdílnou světlou výškou v závislosti na provozní technologii. Z nízké hmoty výrazné horizontální linie, tak vystupuje převýšená hmota zázemí vinařské technologie. Pro pavilon je z provozních důvodů stěžejní pohyb manipulační techniky v podobě vozíků při transportu surovin a následných produktů do a z objektu. Plochá střecha včetně krytých manipulačních ploch za pavilonem je navržena se zelenou extenzivní výsadbou suchomilných rostlin pro akumulaci a zpomalení odtoku srážkových vod. Navržená skladba střešního pláště umožní zaatikovou nízkou instalaci panelů FVE. Fasády kolem zpracovatelské plochy pavilonu jsou navrženy v podobě exteriérové cementově šedé stěrky, odolné proti znečištění a ostřiku chemickými čistícími přípravky. V této části bude probíhat mytí, drcení, lisování ovoce a vína. Stejně jako následná údržba technologických zařízení.

Hlavní exponované fasády pavilonu orientované do technického dvora areálu a k nové pěší komunikaci s parkováním, kompozičně reflektují skladbu vnitřních provozních ploch. Formou střídání prosklených a plných fasádních ploch obložených tradičním materiálem v podobě režného cihelného pásu, odkazujícího na historickou tradici vinných sklepů. Použití dřevěného obkladového materiálu v podobě impregnovaných lamel v ustupující části kolem hlavního vstupu do pavilonu, se opakuje ve formě posuvných okenic a odkazuje na původní způsob zpracování ovoce sušením na dřevěných roštech. Tato drobná struktura a výrazné vertikální linie narušují dominantní horizontální hmotu pavilonu. Nejvýraznějším prvkem fasád je celoprosklené nároží, ukrývající prostor prezentační místnosti, která je opakem uzavřených výrobních prostor technologického pavilonu. Je jeho tváří a výrazným orientačním bodem pro návštěvníky přicházející do části areálu Zahradnické fakulty. Stává se výkladní skříní prezentující výsledky akademické činnosti fakulty.

Charakteristika území:

Řešené pozemky jsou součástí areálu Mendelovy univerzity při jihozápadním okraji obce, při ulici Valtické. Novostavba je navržena namísto stávajících utilitárních hospodářských staveb.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Památkovou hodnotu zóny tvoří zejména význam daného území pro historickou osobitost místa, historické vazby sídel, jednotlivých objektů v krajině a krajinný obraz daného území. Základ krajinné kompozice tvoří dva zámky, Lednice a Valtice. V celé krajině se prolínají barokní a romantické prvky, které jí dodávají zcela specifický charakter: architektura a krajina jsou navzájem úzce propojené.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů, znalosti situace konstatuje, že **zamýšlené práce nejsou v rozporu se zájmem ochrany kulturně historických hodnot plošně chráněného území a lze je realizovat, a to za podmínky, že fotovoltaické panely budou v matném provedení, bez viditelného hliníkového rastru.**

Odůvodnění:

Předložený záměr výstavby nového pavilonu v areálu Mendelovy univerzity na okraji intravilánu obce Lednice byl v průběhu zpracování projektové dokumentace projednán z pracovníkem NPÚ, ÚOP v Brně. Pavilon má být vystavěn na místě utilitárních technických a hospodářských objektů bez architektonických hodnot. Nově navržený pavilon svou podobou doplní univerzitní areál o další architektonicky kvalitní stavbu.

Záměr instalace fotovoltaických panelů za atikou rovné střechy nového pavilonu je akceptovatelný, neboť nebudou pohledově patrné. Instalace matných tmavých panelů s černými rámy směřuje k eliminaci zrcadlového efektu v tzv. střešní krajině sídla.

Fotovoltaické elektrárny jsou technické novotvary, které zásadním způsobem ovlivňují vnímání sídel i krajiny z blízkých i dálkových pohledů, včetně pohledů leteckých. Negativním jevem je odraz slunečních paprsků od povrchu fotovoltaických panelů, vzniká tzv. zrcadlový efekt viditelný na vzdálenosti několika kilometrů. Fotovoltaické zdroje energie jsou v rámci sídel invazivním prvkem, neboť nepřírovnalý lesklý černý povrch v rámci střešní krajiny představuje závažný zásah do rázu a vnímání sídla a podstatným způsobem mění jeho charakter a střešní krajinu sídelního útvaru.

Dle Metodického vyjádření Fotovoltaické systémy a památková péče (s. 9 a 10, citace viz níže) se např. zdůrazňuje: „...dopad reflexních ploch FVZ a s tímto související problematika vizuálního smogu... Při vyhodnocování vizuálních změn je nezbytné posuzovat nejen samotný fotovoltaický zdroj, ale i související technické zařízení, včetně všech komponent, které funkční celek vytváří a svým osazením ovlivňují celkový vzhled nemovitosti... Při vyhodnocování vizuálních změn, které by umístění FVZ mohlo doprovázet, památková péče posuzuje: rozsah a velikost osazovaných FVZ (umísťování modulů i celkové dotčené plochy), barevnost povrchu FVZ (míru souladu či kontrastu s původním povrchem), viditelnost osazovaných FVZ...sklon ve vztahu k obvodovému plášti budovy...“

Dále také (Metodické vyjádření, s. 2): „Historická zástavba, architektonické dědictví i kulturní krajina jsou nedílnou součástí odkazu naší minulosti, významnou součástí kvalitního současného prostředí pro život a jako takové, musí být odpovídajícím způsobem chráněny. Je proto potřeba, aby navrhovaná řešení umístění fotovoltaických a jiných solárních zařízení v chráněných územích (...) vycházela z dlouhodobě udržitelných přístupů v duchu myšlenky: řešení klimatické krize nesmí přivodit krizi kulturního dědictví. Při hledání systematické, celospolečensky významné implementace FVZ nesmí dojít k rezignaci na ochranu a zachování architektonického dědictví a jeho kulturních hodnot.“

„Památková péče při individuálním posuzování přijatelnosti instalace FVZ sleduje více kritérií. Nejvýznamnějšími jsou kulturně historické hodnoty (...) památkově chráněného území, forma právní ochrany, kulturně historické hodnoty dotčeného objektu, pohledové uplatnění navrhované instalace a důsledky případné instalace z hlediska zásahu do hmotné podstaty stavby.“ (Metodické vyjádření, s. 13).

Upozornění:

Upozorňujeme, že staveniště se nachází v území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 zák. č. 20/1987 Sb. v platném znění. Povinností investora je oznámit již v době záměru stavební činnost Archeologickému ústavu AV ČR Brno, v. v. i., Čechyňská 19, 602 00 Brno (online formulář na <http://api.archeologickamapa.cz/oznameni/0/>) a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu. Upozorňujeme na povinnost ohlásit archeologické nálezy (v souladu s ustanovením § 23 odst. 2, 5 zák. č. 20/1987 Sb. ve znění

pozdějších předpisů a § 176 zák. č. 183/2006 Sb.) příslušnému stavebnímu úřadu a orgánu státní památkové péče.

Metodické podklady:

- Metodické vyjádření k posuzování záměrů na osazování fotovoltaických a solárních panelů na kulturních památkách, v památkových rezervacích a památkových zónách, Ing. arch. Věra Kučová, náměstkyně pro památkovou péči, NPÚ, GŘ v Praze, 18. 10. – VK-MS.
- Fotovoltaické systémy a památková péče, metodické vyjádření k posuzování záměrů na osazování fotovoltaických a jiných solárních zařízení na kulturních památkách, v památkově chráněných územích a v ochranných pásmech kulturních památek a památkově chráněných území, NPÚ, GŘ, Praha 2022.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

Mgr. Petr Holub
vedoucí odboru péče o památkový fond